

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN HEMŞİRELİĞİ TERCİH ETME NEDENLERİ VE MESLEĞİN GELECEĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

KARABUK UNIVERSITY HEALTH SCHOOL STUDENTS' THOUGHTS ABOUT THE FUTURE OF THEIR PROFESSION AND THE
CAUSES OF PREFERRING NURSING

Işıl Işık ANDSOY, Tuğba GÜNGÖR, Talat BAYBURTLUOĞLU

Karabük Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu,
Hemşirelik Bölümü, Karabük, Türkiye

Yazışma Adresi:

Işıl Işık ANDSOY

Karabük Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu
Hemşirelik Bölümü Balıklarkayası Mevkii
Karabük – Türkiye

E posta: peril_77@yahoo.com

Kabul Tarihi: 11 Temmuz 2012

Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi

ISSN: 2146-9601

e-ISSN: 2147-2238

bsbd@balikesir.edu.tr

www.bau-sbdergisi.com

ÖZET

AMAÇ: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin hemşireliği tercih nedenlerini, mesleklerine bakış açılarını ve mesleğin geleceği ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

YÖNTEMLER: Çalışma, Karabük Üniversitesi'nde 2010-2011 akademik yılında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Sağlık Yüksekokulunda (n=50) öğrenimine devam eden toplam 50 hazırlık sınıfı öğrencisi oluşturmuştur. Veriler, araştırmacılar tarafından kaynaklar doğrultusunda hazırlanan bir form aracılığıyla elde edilmiştir.

BULGULAR: Öğrencilerin %52' si kadın, %48' i erkektir. Öğrencilerin %66'sı bölümü ilk girişte kazandığını, %72'si iş bulma kolaylığı nedeniyle mesleği tercih ettiğini, %64'ü mesleği seçmede ailesinin olumlu etkisi olduğunu, %88' i mezun olduktan sonra mesleklerini sürdürmek istediklerini, %78'i gelecekte iş bulma kaygısı yaşamayacaklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %64'ünün hemşireliği ideal meslek olarak gördükleri ve %68'inin hemşirelik mesleğinin toplumdaki imajını olumlu buldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin %68' i hemşireliğin gelecekte, ülkemizde her geçen gün artan hasta sayısı nedeniyle her zaman tercih edilen bir meslek olacağını vurgulamışlardır.

SONUÇ: Hemşirelik eğitimi ve mesleğinin geliştirilmesi için mesleğin isteyerek tercih edilmesi amacıyla üniversiteye hazırlanan öğrencilere mesleği tanııtma programlarının yapılması ve zaman içerisinde tekrarlanması, öğrencilerin mesleğine ilişkin bilgilendirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: öğrenci, hemşirelik, meslek tercihi

SUMMARY

OBJECTIVE: This study is carried out a descriptive role for the nursing students about their expectations from their profession in the future, their viewpoint regarding their profession and also leading them to their own reasons for preferring nursing.

METHODS: The study had been studied in 2010-2011 academic year of Karabuk University. The group under survey consisted of 50 prep class students at the Health School. Original data was gathered by means of a form which was prepared by researchers according to resources. Approvals from related institutions and verbal participation acceptances were received from students before the research.

RESULTS: The percentage average of the students is 52% female and 48% male. It is determined that 66% of the students had been successful in their first trial of university exam and achieved to enter the department, %72 of the students' reason to preference health school is because of advantage in placement facilities. 64% of the students hold an opinion of nursing as an ideal job, and 68% of the students consider the image of nursing in the community as favorable. 68% of the students emphasized that nursing will always be a favorable profession because of the increasing number of patients in years in our country.

CONCLUSION: In accordance with these results of the survey, for the development of the education of nursing, the profession and so as to be preferred as a job willingly, a informative program can be drawn for the students who are preparing for the university exam. By repeating this program at times aiming to inform students about nursing will be suggested.

Keywords: student, nursing, profession preference

GİRİŞ

Meslek seçimi aşaması, bireyin yaşantısına yön verdiği en önemli aşamalardan birisidir. Bireyin mesleğini seçmesi çalışma biçimini ve yaşam biçimini de seçmesi anlamına gelmektedir¹. Bu bağlamda bireyler meslek seçimini bilinçli ve doğru yapmak için çaba sarf etmek zorundadırlar. Doğru mesleği seçmenin yolu bireylerin seçimlerini yetenek ve ilgilerine göre yapmalarından geçmektedir. Seçimini bu şekilde gerçekleştiren bireyler seçtikleri alanda başarılı ve yaşantılarında mutlu olurlar². Tüm meslekler gibi hemşirelik mesleği, hizmet verdiği toplumdan önemli ölçüde etkilenir. Sosyal yapı, hemşirenin tutumlarını, hemşirelik uygulamasını ve toplumun hemşireliğe karşı düşüncelerini biçimlendirir, aynı zamanda hemşireliği meslek olarak seçenleri de etkiler. Hemşirelik öğrencileri hemşirenin medyada yansıtış biçiminden ve ilişkide buldukları hemşirelerden önemli ölçüde etkilenirler. Bu nedenle, hemşirelik eğitimine yeni başlayan öğrenciler, bir anlamda toplumun hemşireliğe bakış açısını okula yansıtırlar ve hemşirelik hakkında sınırlı bir anlayışa sahip olabilirler³. Ülkemizde bireylere meslek kazandırma adına en etkin kurumlar üniversitelerdir. Üniversitede alınan eğitim bireye alan bilgisi kazandırmanın yanı sıra bireylerin gelişimine katkı sağlamaktadır. Günümüzde üniversiteye girişler çoğu kez, istek ve yeteneklerin dışında rastlantı sonucu gerçekleştiğinden, seçtiği mesleği bilmeden, istemeden okuyan kişi sayısı her geçen gün artmaktadır. Kişinin kendi değerleri ile meslekte geliştireceği değerleri arasında dengeli bir nokta bulunduğu meslek seçimi de gerçekleşmiş olur. Ülkemizde hemşirelik mesleğinin ilerlemesi, statüsünün yükseltilmesi için mesleğin tam anlamıyla uygulanıp yerine getirilmesi önemlidir. Bu nedenle mesleği seçen kişilerin bilinçli olarak seçmeleri, iyi tanınmaları, kabullenmeleri ve sevmeleri gerekmektedir. Böylece yanlış, eksik bilgilenmeler ve bu bilgilerin kaynağı belirlenerek, çalışan profesyonel kişilere yeterli tanıtım ve bilgilendirme ile hemşireliğin aranan ve tercih edilen bir meslek haline getirilmesine katkı sağlayabilir^{4,5}. Bu bağlamda hemşirelik eğitiminin amacı; öğrencileri, hemşireliği sağlıklı toplumu gerçekleştirecek, anahtar konuma ulaştıracak, sosyo-kültürel gelişimi sağlamış, toplumun sürekli değişen gereksinimlerine cevap verebilecek nitelikte bilgi, beceri ve tutumlarla donanımlı meslek üyeleri ve evrensel hemşirelik normlarına uygun

profesyoneller yetiştirmek şeklinde tanımlanmaktadır^{6,7}. Bu sonuçlar doğrultusunda çalışmamız hemşirelik bölümünü tercih eden öğrencilerin, mesleği tercih etme nedenlerini, meslek ile ilgili görüşlerini ve mesleğin geleceği ile ilgili düşüncelerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

2007 yılında kurulan Karabük Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu ilk öğrencilerini 2010-2011 eğitim öğretim döneminde kabul etmiştir. Öğrenciler İngilizce hazırlık sınıfında olup, mesleki eğitime geçmemişlerdir. Tanımlayıcı tipte yürütülen çalışmanın evrenini hazırlık sınıfında okuyan toplam 50 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, öğrencilerin özelliklerini ve mesleğe ilişkin görüşlerini içeren anket formu aracılığıyla yüz yüze görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Formun uygulanmasından önce öğrencilere araştırmanın amacı hakkında gerekli açıklama yapılmıştır. Araştırma öncesinde ilgili kurumdan resmi izin ve öğrencilerden sözlü katılım onayı alınmıştır. Anket formu, öğrencilerin tanıtıcı bilgilerini, mesleği tercih etme nedenlerini, meslekten beklentilerini ve hemşirelik mesleğinin geleceğine ilişkin görüşlerini değerlendirmeye yönelik toplam 30 sorudan oluşmaktadır. Verilerin analizleri için SPSS 14.0 Windows paket program kullanılmıştır. Verilerin değerlendirmesinde, sayı-yüzdeler hesaplamaları kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1.'de öğrencilere ilişkin tanıtıcı bilgiler verilmiştir. Öğrencilerin yaş ortalaması 18.66 ±1.12 olup, yaşları 16 ile 20 yaş aralığında değişmekte olup, %52' si kadın, %48' i erkektir. Öğrencilerin %64' ü düz liseden mezun olmuş, %50' si büyük ilde eğitimini tamamlamışlardır. Öğrencilerin % 72' sinin annesi, %66' sının babası ilkököl mezunudur. Öğrencilerin %42' sinin gelir durumu 750 TL altındadır.

Öğrencilerin bölümü tercih etme nedeni ve tercih edilmesini etkileyen faktörler Tablo 2'de gösterilmiştir. Öğrencilerin %66'sı bölümü ilk girişte kazandığını, %88'i bölümün 1-9 tercih sırası arasında yer aldığını, %72'si iş bulma kolaylığı nedeniyle tercih ettiğini, %64'ü mesleği seçmede ailesinin olumlu etkisi olduğunu, öğrencilerin %68'i okula girmeden önce meslekle ilgili kısmen olumlu düşündüğünü ve öğrencilerin %88' i mezun olduktan

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Özellikleri (N=50)

Özellikler	N	%
Yaş ortalaması	18.66 ±1.12 (Min:17- Max:22)	
Cinsiyet		
Kadın	26	52.0
Erkek	24	48.0
Mezuniyet Yeri		
Teknik lise	1	2.0
Düz lise	32	64.0
Sağlık meslek	1	2.0
Anadolu lisesi	16	32.0
Geldiği Yer		
Büyük il	25	50.0
İlçe	17	34.0
Belde ya da köy	8	16.0
Anne Eğitim		
Okuryazar değil	5	10.0
İlkokul	36	72.0
Ortaokul	2	4.0
Lise	6	12.0
Üniversite	1	2.0
Baba Eğitim		
Okuryazar değil	1	2.0
İlkokul	33	66.0
Ortaokul	1	2.0
Lise	1	10.0
Üniversite	1	2.0
Anne Çalışma Durumu		
Çalışıyor	1	2.0
Çalışmıyor	49	98.0
Baba Çalışma Durumu		
Çalışıyor	40	80.0
Çalışmıyor	10	20.0
Gelir Durumu		
750TL ve altı	21	42.0
750-1250 TL arası	20	40.0
1250-1750 TL arası	7	14.0
2250 TL'den fazla	2	4.0
Yetiştirilme Tarzı		
Çoğunlukla baskıcı	3	6.0
Çoğunlukla serbest	3	6.0
Kontrollü	25	50.0
Güvene dayalı serbest	19	38.0

sonra mesleklerini sürdürmek istediklerini, %78'i ise gelecekte iş bulma kaygısı yaşamayacaklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %70'i okula girmeden önce

meslekle ilgili bilgi aldıkları ve bu bilgiyi %48 oranla tanıdık hemşirelerden aldıkları belirlenmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Bölümü Tercih Etmesini Etkileyen Faktörler

	N	%
Bölümü kaçınıcı girişte kazandığı		
İlk girişte bölümü kazandım	33	66.0
2.girişte kazandım	16	32.0
3 . girişte kazandım	1	2.0
Bölümü tercih sırası		
1-9	44	88.0
10 ve üzeri	6	12.0
Tercih nedeni		
İş bulma kolaylığı	36	72,0
İdealim olduğu için	13	26,0
Ailemin etkisi nedeniyle	1	2,0
Mesleği seçmede ailenin etkisi		
Olumlu etkilediler	32	64,0
Etkilemediler	18	36,0
Meslekle ilgili okula girmeden önceki görüşü		
Olumlu	14	28.0
Kısmen Olumlu	34	68.0
Olumsuz	2	4.0
İlerde mesleği yürütme durumu		
Evet	44	88,0
Hayır	1	2,0
Kararsızım	5	10,0
İş bulma konusunda kaygı duyma		
Evet	11	22,0
Hayır	39	78,0
Bölümü Seçmeden Önce Meslek hakkında bilgi alma durumu		
Bilgi aldım	35	70.0
Bilgi almadım	15	30.0
Bilgi kimden alınmış		
Ailemden	2	4.0
Tanıdığım Hemşirelerden	24	48.0
İnternet ve çevre	4	8.0
Rehber öğretmenlerden	5	10.0

Tablo 3'de öğrencilerin mesleğe ve mesleğin geleceğine ilişkin düşüncelerine yer verilmiştir. Öğrencilerin %64'ü hemşireliği ideal meslek olarak gördüklerini, %68'i hemşirelik mesleğinin toplumdaki imajını olumlu bulduklarını, %26'sı mesleğin gelirini kısmen yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. İngilizce hazırlık eğitimi gören öğrencilere Hemşirelik nedir? diye sorulduğunda ise öğrencilerin %60'ı "birey, aile ve topluma yardım eden gerekli bir meslektir", %8'i "hastanın gözü, kulağı ve kliniklerin her şeyi olan bir meslektir" cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin %84' ü hemşirelerde bulunması

gereken özellikler olarak “güleryüzlü, sabırlı, merhametli, mütevazı, fedakar, özgüvenli, empatik, hızlı, çalışkan, disiplinli, özel sorunlarını işine yansıtmayan, sorumluluk sahibi ve samimi, sevmeyi bilen, mesleğini seven, sürekli kendini geliştiren, şefkatli, geniş bir hafızası olan, temizliğe dikkat eden, sürekli kendini geliştiren, el becerisi iyi olan ve iyi bir dinleyici olan” cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin %68’i “ülkemizde her geçen gün artan hasta sayısı nedeniyle gelecekte her zaman tercih edilen bir meslek” olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

TARTIŞMA

Çalışmada öğrencilerin yaş ortalaması 18.66 ±1.12dir. %52’ si kadın, %48’i erkektir. Öğrencilerin %64’ ü düz liseden mezun olmuş, %50’ si büyük ilde eğitimini tamamlamışlardır. Öğrencilerin % 72’ sinin annesi, %66’ sinin babası ilkokul mezunudur. Öğrencilerin %42’ sinin gelir durumunun 750 TL altındadır. Gözüm (2004), öğrencilerin yaş ortalamasının 18.42±1.0, Dinç ve ark. (2007), öğrencilerin %44.8’inin 20 yaşından küçük olduğunu saptamıştır^{8,9}. Şirin ve ark (2008), öğrencilerin %37.2 düz lise mezunu, Dinç ve ark. (2007) öğrencilerin % 81’i düz lise mezunu olduğunu bulmuştur^{9,10}. Çalışmada öğrencilerin çoğunluğunun düz lise ve Anadolu lisesi çıkışlı olması, öğrencilerin yabancı dilde başarılı olduklarını ve bu durumun mesleki eğitime olumlu katkı sağlayacağını düşündürmektedir. Tüfekçi ve Yıldız (2009), öğrencilerin %37.8’ inin büyük kentte yaşadığını, %47.0’i annesinin ortaokul/ lise mezunu, %51.8’i babasının ortaokul/ lise mezunu olduğunu, %79.6’sı ailelerinin gelir durumunun orta olduğunu belirtmişlerdir¹¹. Özsoy ve ark. (1999), öğrencilerin %63.2’sinin, Turgay ve ark. (2005), öğrencilerin %67.2’sinin orta gelirli ailelerden geldiğini bulmuşlardır^{12,13}. Koç ve ark.(2009), anne ve babası ilkokul mezunu ve okur-yazar olan öğrencilerin hemşirelik mesleğini daha çok tercih ettikleri, anne ve babalarının eğitim düzeyleri arttıkça hemşirelik mesleğini tercih etme istatistiklerinin azaldığını belirtmişlerdir¹⁴. Çalışma sonuçları aile gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin iş bulma kolaylığı ve aile ekonomisine katkıda bulunabilmek amacıyla hemşirelik mesleğini seçtiklerini düşündürmektedir. Öğrencilerin yarıya yakının erkek olması, mesleğe ilginin her iki cinste arttığını gösteren olumlu bir bulgudur.

Tablo 3. Öğrencilerin Mesleğe ve Geleceğine Yönelik Düşünceleri

Düşünceler	N	%
Sizce Hemşirelik ideal meslek mi?		
Evet	32	64.0
Hayır	2	4.0
Sizce Hemşirelik Mesleğinin Toplumdaki imajı nasıldır?		
Olumlu	34	68.0
Kısmen olumlu	13	26.0
Olumsuz	3	6.0
Sizce Mesleğin geliri yeterli mi?		
Yeterli	9	18.0
Kısmen yeterli	30	60.0
Yetersiz	11	22.0
Sizce Hemşirelik Mesleği Nedir?		
Birey, aile ve toplum sağlığına yardım eden ve gerekli olan meslektir	30	60.0
Uygulamalarında ve hastaya bakımda dikkat gerektiren meslektir	3	6.0
Doktor ve hastalara yardım eden meslektir	13	26.0
Hastanın gözü, kulağı, kliniklerin her şeyi olan bir meslektir	4	8.0
Hemşirelerde bulunması gereken özellikler neler olabilir?		
Güleryüzlü, sabırlı, merhametli, mütevazı, fedakar, işinin öneminin bilincinde, özgüvenli, empatik, hızlı, çalışkan, disiplinli, özel sorunlarını işine yansıtmayan, sorumluluk sahibi ve samimi olmalı, sevmeyi bilmeli	2	4.0
Mesleğini seven, sürekli kendini geliştiren, işini iyi bilen, şefkatli, hastalara iyi davranan, geniş bir hafızası olan, temizliğe dikkat eden, sürekli kendini geliştiren, el becerisi iyi olan, insan psikolojisinden anlayan ve iyi bir dinleyici olma	6	12.0
Hepsi	42	84.0
Sizce gelecekte hemşirelik mesleği nasıl olacak?		
Ülke genelinde çok sayıda hemşirelik okulları bulunduğu ve puanları düşük olduğu için çok mezun vermektedir. İş bulma kolaylığı konusunda kaygı duyuyorum.	11	22.0
Ülkemizde her geçen gün artan hasta sayısı nedeniyle her zaman tercih edilen bir meslek olacak	34	68.0
Fikrim yok.	5	10.0

Ayrıca kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha kontrollü yetiştirilmeleri yaşanan toplumunun sosyal ve kültürel özellikleri açısından beklenen bir sonuçtur. Öğrencilerin %66’sı bölümü ilk girişte kazanmış, %72’si iş bulma kolaylığı nedeniyle tercih etmiştir. Öğrencilerin %64’ü mesleği seçmede ailesinin olumlu etkisi olduğunu, %68’i okula girmeden önce meslekle ilgili kısmen olumlu düşündüğünü, %88’ i mezun olduktan sonra mesleklerini sürdürmek istediklerini ve %78’i gelecekte iş bulma

kaygısı yaşamayacaklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %70'i okula girmeden önce meslekle ilgili bilgi edindikleri ve bu bilgiyi tanıdık hemşirelerden aldıkları saptanmıştır (Tablo 2). Göz ve Erkan (2006), öğrencilerin %41.7'sinin bölümü ilk beş tercih arasına yerleştirdikleri, öğrencilerin %42.6'sının ailesinin isteği ile, %25.5'inin ise bir yakınının önerisi ile bölümü tercih ettiklerini, Tüfekçi ve Yıldız (2009), öğrencilerin %52.7'sinin, Özsoy ve ark. (1999), öğrencilerin %28.1'inin, Erkal ve Yalçın (2003), öğrencilerin %20.4'ünün, Karadakovan (1996), %18.5'inin hemşireliği isteyerek tercih ettiklerini saptamışlardır^{11,12,15-17}. Dinç ve ark. (2007), öğrencilerin %42.2'si hemşireliği ilk tercih olarak yazarken, %39.7'si hemşirelik mesleğine ilgi duyduğu için, %30.2'si üniversitede aldığı puan hemşireliğe yettiği için veya açıkta kalmamak için, %22.3'ü ise ailesinin ısrarı yüzünden bu mesleği seçtiğini belirtmiştir⁹. Tüfekçi ve Yıldız (2009), öğrencilerin iş bulma konusunda kaygı yaşadıklarını, bu bulgunun aksine Karadakovan (1996), Buzlu ve Kutlu (1997), Tüfekçi ve ark. (1998), Erkal ve Yalçın (2003) araştırmanın bulgusuyla uyumlu olarak yaklaşık aynı oranlarda öğrencilerin hemşireliği kolay iş bulmak için tercih ettiklerini saptamışlardır^{11,16-19}. Tüfekçi ve Yıldız (2009), öğrencilerin %85'i hemşirelik mesleğini sevdiğini ve %96.2'sinin meslek yaşamlarını hemşire olarak sürdürmek istediklerini, öğrencilerin %56.7'si ileride iş bulma ile ilgili endişelerinin olduğunu belirtmişlerdir¹¹. Özsoy ve ark. (1999), öğrencilerin %50.7'sinin hemşirelik mesleğini sevmesine karşın, araştırmanın bulgularına paralel olarak %84.9'unun hemşirelik mesleğinde kalmayı istediği, öğrencilerin %56.7'si ileride iş bulma ile ilgili endişelerinin olduğunu¹², Şirin ve ark.(2008), öğrencilerin %54.9'unun isteyerek geldiklerini bildirmişlerdir¹⁰. Hemşirelik mesleğini seçmede öğrencilerin %28'i kendi isteği, %14'ü ailesi, %25'i üniversiteye girebilmek, %32.9'u kolay iş bulabilme durumlarının etkili olduğunu bildirmişlerdir. Beydağ ve ark. (2008) öğrencilerin mesleği bilinçli olarak tercih etmedikleri, iş bulma kolaylığının meslek seçiminde etkili olduğu, ailelerin mesleği seçmede olumlu etkisinin olduğu ve mesleği tercih etmeden önce meslek hakkında kısmen olumlu bilgi sahibi olduklarını bulmuşlardır²⁰. Sarıkaya ve Khorshid (2009), eczacılık ve hemşireliği seçen öğrencilerin, bu mesleğin avantajlarının ön planda olması nedeniyle seçme oranının daha yüksek olduğunu, Koç ve Sağlam (2009), öğrencilerin yakın çevresinde

hemşire çalışan bulunmasının öğrencilerin hemşirelik mesleği ile ilgili bilgilerini arttırmalarına ve mesleği seçmelerine etki ettiğini belirtmişlerdir^{1,14}. Çelikkalp ve ark. (2010), öğrencilerin yarıdan fazlasının bölümünü kendi isteğiyle seçtiği, %74.4'ünün mezun olduktan sonra mesleğini yapabilme konusunda kendini yeterli hissettiğini, Bölükbaş (2006), öğrencilerin %46.8'inin hemşirelik mesleğini uzun süre yapmak istediklerini, %37.4'ünün istemediklerini saptamışlardır^{21,22}. Yapılan çalışmalarda bulgumuza paralel sonuçlar elde edilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun mesleğe isteyerek gelmesi tarafımızca sevindirici bir sonuçtur. Son yıllarda hemşirelik mesleğini seçmede, öğrencilerin kendi istek ve görüşlerinin öncelikli olmaya başladığını gösteren sonuçlarla uyumludur. Bu çerçevede hemşireliğin giderek istenen bir meslek olduğu görülebilmektedir. Çalışmada, öğrencilerin meslek konusunda bilgilendirilmesinde meslektaşlarımızın ve rehber öğretmenlerin önemli rol oynadığı gerçeği ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin %64'ü hemşireliği ideal meslek olarak gördüklerini, %68'i hemşirelik mesleğinin toplumdaki imajını olumlu bulduklarını, %26'sı mesleğin gelirini kısmen yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Hemşirelik nedir? diye sorulduğunda öğrencilerin %60'ı "birey, aile ve topluma yardım eden gerekli bir meslektir", %8'i "hastanın gözü, kulağı ve kliniklerin her şeyi olan bir meslektir" cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin %84' ü hemşirelerde bulunması gereken özellikleri "güleryüzlü, sabırlı, merhametli, mütevazı, fedakar, özgüvenli, empatik, hızlı, çalışkan, disiplinli, özel sorunlarını işine yansıtmayan, sorumluluk sahibi ve samimi, sevmeyi bilen, mesleğini seven, sürekli kendini geliştiren, şefkatli, geniş bir hafızası olan, temizliğe dikkat eden, sürekli kendini geliştiren, iyi el becerisi ve iyi bir dinleyici olan" olarak değerlendirmişlerdir. Öğrencilerin %68'i "ülkemizde her geçen gün artan hasta sayısı nedeniyle gelecekte her zaman tercih edilen bir meslek" olarak gördüklerini belirtmişlerdir (Tablo 3). Şirin ve ark. (2008), öğrencilerin %57.3'ü şu anda mesleğin konumunu orta derecede iyi bulduklarını, %84.1'i mesleğin sosyal ve ekonomik olanaklarını yeterli bulmadıklarını, birinci sınıf öğrencilerinin %56.8'inin meslekten beklentisini olumlu bulduklarını, Göz ve Erkal (2006) öğrencilerin %57.4'ü hemşireliğin insanlara yararlı bir meslek olduğu ve manevi doyum sağladığını belirtmişlerdir^{10,15}. Şirin ve ark. (2008), birinci sınıfların %47.5'i toplumun hemşireliğe

bakış açısını olumsuz bulduklarını saptamışlardır¹⁰. Koç ve ark. (2009), öğrencilerden hemşirelik mesleğini tanımlamaları istendiğinde, %67.3'ünün hemşireliği öncelikle doktorun yardımcısı olan bir meslek, %61.6'sının hastanın bakımını ve tedavisini doktorla beraber yürüten bir meslek, %61.4'ünün bakıma muhtaç olan kişilere yardımcı olan bir meslek olarak tanımladığını, Tunç ve ark. (2010), öğrencilerin %69.8'inin hastalara yardım eden ve hizmet eden kişi, %15.2'sinin doktor yardımcısı, %7.5'inin sağlık ekibinin bir üyesi olarak tanımladığını belirtmişlerdir^{14,23}. Mesleki eğitimi süresince hemşirenin çalışabileceği birçok alanda uygulama yapan öğrenciler, mezuniyet sonrası çalışma alanlarına ilişkin ilgi ve isteklerini sına olanağı bularak hangi alanlarda doyumlu ve başarılı çalışabileceğine ilişkin bir yargıya sahip olabilirler. Çalışmada, daha mesleki eğitime başlamamış olan öğrencilerin çoğunluğunun hemşireliği ideal bir meslek olarak görmeleri, mesleğe toplumun bakış açısını olumlu görmeleri, hemşireliği birey, aile ve topluma hizmet eden bir meslek olarak tanımlamaları ve hemşirelerde bulunması gereken özellikleri detaylı olarak belirtmeleri sevindirici bir sonuçtur. Ayrıca öğrencilerin mesleği sevmesi ve benimsemesi, meslekte daha başarılı olacaklarını, kaliteli hasta bakımı hizmeti vereceğini, insana ve topluma saygı göstereceklerini ve hemşireliğin gelişmesine katkı sağlayacaklarını düşündürmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Hemşirelik öğrencilerinin mesleği tercih etme nedenlerini, mesleklerine bakış açılarını ve mesleğin geleceğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılan çalışma sonucunda, öğrencilerin çoğunluğunun mesleği bilinçli olarak tercih ettikleri, iş bulma kolaylığının meslek seçiminde etkili olduğu görülmüştür. Ailelerin mesleği seçmede olumlu etkisinin olduğu ve mesleği tercih etmeden önce meslek hakkında kısmen bilgi sahibi oldukları, öğrencilerin mezun olduktan sonra mesleğini yürütmek istedikleri, hemşirelik mesleğini ideal meslek olarak gördükleri, mesleğin toplumdaki imajının olumlu olduğu ve hemşirelik mesleğinin gelecekte hasta sayısının artması nedeniyle her zaman tercih edilen bir meslek olarak gördükleri belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda, öğrenci hemşirelere hemşirelik eğitimi ve mesleğinin geliştirilmesi için mesleğin isteyerek tercih edilmesi amacıyla

üniversiteye hazırlanan öğrencilere mesleği tanıtmaya programlarının veya projelerinin yapılması ve bunların zaman içerisinde tekrarlanması, mezuniyetten sonraki çalışma alanları tanıtılarak, mesleğe farklı alanlardan bakış açısı kazandırılmalı ve hedeflerini belirlemede yardımcı olunmalıdır. Toplumumuza daha bilinçli ve mesleğini seven hemşireler yetiştirmek eğitimcilerin en büyük görevidir.

KAYNAKLAR

1. Sarıkaya T, Khorshid L. Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmelerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 2009; 7(2):393-423.
2. Akman Y. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Meslek, Evlilik ve Geleceğe Yönelik Beklentileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1992; 7:125-149.
3. Karaöz S. Hemşirelik Öğrencilerinin Eğitimleri Sırasında Mesleğe İlişkin Algılarındaki Değişimin İncelenmesi: Hemşireliğe Giriş Dersinin Bu Değişimdeki Rolü, *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2002; 6(2): 10-20.
4. Kaya O, Şimşek Z, Kabalcıoğlu F. Hemşirelerin mesleki imajlarını ve mesleği algılama durumlarını etkileyen faktörler. *Hemşirelik Forumu* 2004; 7(1): 1-6.
5. Karakuş A, Karadağ N, Birgili F. Lise Son Sınıf Kız Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğine Bakış Açuları İle Mesleği Tercih Etme Durumları. *Hemşirelik Forumu* 2005; 1(2):16-24.
6. Velioglu P. Hemşirelik Eğitiminde Temel Kavramlar. *Türk Hemşireler Dergisi* 1988; 38(3-4): 13-16.
7. Kaya H, Taşocak G, Akçin E. Bir hemşirelik yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin yüksekokulun genel hedeflerine ulaşma durumlarına ilişkin görüşleri. *II. Uluslararası- IX. Ulusal Hemşirelik Kongresi Bildiri Kitabı*, Mirage Park Resort Otel, Antalya, 2003, pp 680-683.
8. Gözüm S. Hemşirelik Öğrencilerinin Çalışmak İstedikleri Alanlara İlişkin Lisans Eğitiminin Başında ve Sonundaki Tercihleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2004; 7(1): 10-17.
9. Dinç S, Kaya Ö, Şimşek Z. Harran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Hemşirelik Mesleği Hakkındaki Bilgi, Düşünce ve Beklentileri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2007; 10(1): 1-9.
10. Şirin A, Öztürk R, Bezci G, Çakar G, Çoban A. Hemşirelik Öğrencilerinin Meslek Seçimi ve Mesleği Uygulamaya Yönelik Görüşleri, *Dirim Tıp Gazetesi* 2008; 83: 69-75.
11. Tüfekçi F, Yıldız A. Öğrencilerin Hemşireliği Tercih Etme Gerekçeleri ve Gelecekleri İle İlgili Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2009; 12(1): 31-37.
12. Özsoy SA, Uysal A, Bayık A. Hemşire Öğrencilerin Mesleğe İlişkin Görüşlerinin İleriye Dönük İncelenmesi. *VII. Ulusal Hemşirelik Kongresi Bildiri Kitabı*, Erzurum 1999, pp 345-350.
13. Turgay AS, Karaca B, Çeper E. Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleği Algılayışları. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2005; 8(1): 54-62.

14. Koç Z, Sağlam Z. Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Hemşirelik Mesleğine İlişkin Görüşleri ve Mesleği Seçme Durumlarının Belirlenmesi, *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2009; 12(3): 1-11.
15. Göz F, Erkan M. Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Mesleki Düşünce Görüş ve Sorunları. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi* 2006;1(2): 37-50.
16. Erkal S, Yalçın S. Öğrenciler neden hemşireliği seçer? *II. Uluslararası- IX. Ulusal Hemşirelik Kongresi Bildiri Kitabı*, Mirage Park Resort Otel, Antalya 2003, pp 637-640.
17. Karadakovan A. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin eğitimin başlangıcında ve mezuniyetten önce meslek seçimi beklentileri ve çalışmak istedikleri alanla ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Türk Hemşireliğinde Yüksek Öğrenimin 40. Yılı Sempozyum Kitabı*, İzmir, 1996, pp 301-308.
18. Buzlu S, Kutlu Y. İstanbul üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin hemşireliğe ve mezuniyet sonrasına ilişkin düşünceleri. *IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu Kitabı*, Kıbrıs, 1997, pp 64-67.
19. Tüfekçi F, Karadağ N, Başkurt S. Balıkesir Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki Eğitim ve Yüksek Öğrenim İle İlgili Sorunları. *Hemşirelik-Ebelik Eğitimi ve Uygulamalarında Kalite Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı*, Kayseri 1998.
20. Beydağ K, Gündüz A, Özer F. Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitimlerine ve Mesleklerine Bakış Açıları, Meslekten Beklentileri. *Pamukkale Tıp Dergisi* 2008; 1(3): 137-142.
21. Çelikkalp Ü, Aydın A, Temel M. Bir Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Aldıkları Eğitime İlişkin Görüşleri. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 2010; 3(2):2-14.
22. Bölükbaş N. Ordu Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyodemografik Özellikleri ve Eğitimleri ile İlgili Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2006;9(1):49-57.
23. Tunç G, Akansel N, Özdemir A. Hemşirelik ve Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Meslek Seçimlerini Etkileyen Faktörler. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 2010 ; 3(1):24-31.